

дозволяє громадськості зорієнтуватися й обрати адвоката, який спеціалізується з надання правової допомоги певних видів. Занесення до цього переліку відбувається за добровільним воле виявленням адвоката й не є предметом контролю знань із боку Ради колегії (Reglement interieur de l'ordre des avocats du barreau De Luxembourg : adopté par le Conseil de l'ordre le 9 janvier 2013 // Journal officiel du GrandDuche de Luxembourg. - 2013. - № 39. - P. 558-575.). Допускається зазначення не більше п'яти переважних видів діяльності, при цьому Рада колегії може відмовити або скасувати запис переважної діяльності у випадку, якщо в адвоката вочевидь відсутні підстави для цього в частині теоретичної підготовки чи професійного досвіду. Як бачимо, люксембурзький підхід більшою мірою орієнтується на добросовісність адвоката, залишаючи професійній асоціації право відхилення кандидатур тих, хто «зловживає довір'ям».

Серед пострадянських країн цікавим є досвід Грузії. Особа, яка бажає отримати доступ до професії адвоката, складає письмовий тест, що може бути загальним або спеціалізованим. Останній включає тест з кримінального або цивільного права. Згідно з ч. 8 ст. 11 Закону Грузії про адвокату ру від 20.06.2001 адвокат, який склав тест зі спеціалізації, отримує право практикувати у відповідній галузі (Law of Georgia on Advocates: adopted 20 june 2001 / Eastern partnership enhancing judicial reform in the Eastern partnership countries. Working group «Professional judicial systems». Project report «The Profession of Lawyer». - Strasbourg : Directorate general of human rights and rule of law, 2012. - P. 202-215.).

На нашу думку, спеціалізовану адвокатуру доцільно мати й в Україні. Вона дасть можливість адвокату поглиблювати свої знання вміння в одній або декількох галузях права, отримувати практичний досвід та надавати максимально кваліфіковану допомогу клієнтам. Також, вводити спеціалізацію адвокатів необхідно вже на стадії складання кваліфікаційного іспиту та в процесі підвищення захисником кваліфікації. Нажаль, спеціалізації адвокатів в законодавстві України не приділено достатньої уваги. Не існує також розподіл підвищення кваліфікації в залежності від спеціалізації. Ми вважаємо, що підготовка професійних адвокатів повинна мати цілеспрямований характер в залежності від спеціалізації. В зв'язку з цим, на нашу думку, кваліфікаційний іспит повинен здаватися поетапно, в залежності від визначеної спеціалізації: кримінально-правова, цивільно-правова, адміністративна та господарська. Спеціалізація адвокатів в окремих категоріях справ сприяє поглибленню знань в певних галузях законодавства та практики його застосування, підвищення професійної компетенції та більш надійній реалізації права на захист в суді та у правовідносинах з державними органами.

Отже, спеціалізація адвокатів в Україні є обов'язковою умовою підвищення якості адвокатської діяльності. Введення в Україні спеціалізації є науково обґрунтованим, законодавчо обумовленою потребою часу, яка відповідає сучасному суспільству, для більш ефективної реалізації захисту прав, свобод та охоронюваних законом інтересів людини в правовій державі.

Діденко К.В.

*студентка 5-го курсу Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ АДВОКАТА ЗА СПРОЩЕНОЮ СИСТЕМОЮ ОПОДАТКУВАННЯ

Проблема реєстрації адвоката підприємцем й обрання ним спрощеної системи оподаткування не нова, та існує протягом багатьох років. Точаться різні дискусії з приводу чи має правоадвокат, не платити податки як самозайнята особа, якщо він зареєстрований як фізична особа – підприємець (далі - ФОП) і є платником єдиного податку, чи все ж таки адвокати не належать до суб'єктів, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності.

Спрощена система оподаткування відповідно до Податкового кодексу України (далі - ПК України) – особливий механізм справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів, встановлених Кодексом, на сплату єдиного податку в порядку та на умовах, визначених Кодексом, з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності.

Нині адвокат, який практикує індивідуально, зобов'язаний обирати: сплачувати податки як самозайнята особа або обрати спрощене оподаткування. Проте в останньому випадку для того щоб бути платником єдиного податку, адвокат має зареєструватися як фізична особа-підприємець, обравши вид діяльності «Діяльність у сфері права».

Отже, зазначена норма ПК України вказує на можливість адвокатів не лише сплачувати податки за провадження незалежної професійної діяльності як самозайнята особа, а й сплачувати єдиний податок за умови реєстрації як фізичної особи-підприємця.

Неоднозначність зазначених правових норм призводить до різного їхнього тлумачення територіальними органами Державної фіскальної служби України та відмови фізичній особі, яка має намір провадити незалежну професійну діяльність, у розгляді документів, поданих нею для взяття її на облік, посиляючись на той факт, що зазначену особу вже взято на облік як само зайняту («Податкове вдосконалення: адвокатам впорядкують оподаткування як самозайнятих осіб», - <http://radako.com.ua/news/podatkovye-vdoskonalennya-advokatam-vporyadkuyut-opodatkovannya-yak-samozaynyatih-osib>).

У роз'яснюючих листах Головного управління ДФС м. Києва зроблено висновок про те що фізична особа, котра провадить незалежну адвокатську діяльність, не може бути підприємцем у межах такої адвокатської діяльності й обрати спрощену систему оподаткування, обліку та звітності. (лист Головного управління ДФС у м. Києві від 10.12.2015 р. № 3902/К/26-15-12-02-14 від 16.03.2016 р. № 2055/М/26-15-13-02-14).

Аргументація податківців зводиться до того, що адвокат - це фізична особа, котра провадить адвокатську діяльність (п. 1 ст. 1 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»). Натомість адвокатська діяльність - незалежна професійна діяльність адвоката з здійснення захисту, представництва й надання інших видів правової допомоги клієнту (п. 1 ст. 1 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»).

Висловлення податківців в їх роз'ясненнях стосовно неможливості адвокатів працювати як фізична особа підприємець (далі ФОП), у принципі, прослідковується. Так як п. 4 ст. 291 ПК України не визначає ФОП які здійснюють адвокатську діяльність як суб'єктів, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності.

Однак якщо проаналізувати законодавство та судову практику, то більш нормативно обґрунтованою є протилежна позиція: адвокат може провадити власну адвокатську діяльність як ФОП на єдиному податку.

Відповідно до пп. 14.1.226 ПК України незалежна професійна діяльність-участь фізичної особи в науковій, літературній, артистичній, художній, освітній або викладацькій діяльності, діяльність лікарів, приватних нотаріусів, адвокатів, арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів), аудиторів, бухгалтерів, оцінщиків, інженерів чи архітекторів, особи, зайнятої релігійною (місіонерською) діяльністю, іншою подібною діяльністю за умови, якщо така особа не є працівником або фізичною особою - підприємцем і використовує найману працю не більш як чотирьох фізичних осіб.

Тобто норма ПК України зазначає, що адвокат може бути ФОП. А суб'єктом незалежної професійної діяльності він вважатиметься в тому разі, якщо не зареєстрований підприємцем.

Правові засади організації і діяльності адвокатури та здійснення адвокатської діяльності в Україні регулюються Законом України від 05 липня 2012 року № 5076 «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» який чітко визначає, що адвокат який провадить адвокатську діяльність індивідуально, є самозайнятою особою. Визначення самозайнятої особи міститься в пп. 14.1.226 ПК України відповідно до якого самозайнята особа - платник податку, який є фізичною особою-підприємцем або провадить незалежну професійну діяльність за умови, якщо така особа не є працівником у межах такої підприємницької чи незалежної професійної діяльності.

Позиція суду щодо провадження діяльності адвокатів як ФОП на спрощеній системі оподаткування стає на бік адвокатів. Постановою Вищого адміністративного суду України від 21.01.2016 було встановлено що діяльність адвоката під визначення незалежної професійної діяльності, оподаткування доходів від отримання якої регулюється статтею 178 ПК України

підпадає лише у випадку, якщо така особа не зареєстрована як фізична особа-підприємець відповідно до вимог законодавства.

Таким чином, адвокат, який перебуває на обліку в органі державної податкової служби як фізична особа – підприємець не потребує додаткової реєстрації як самозайнята особа, а його доходи отримані від адвокатської діяльності в період перебування на спрощеній системі оподаткування, обліку та звітності, звільняються від оподаткування податком на доходи фізичних осіб (Постанова Вищого Адміністративного суду України від 21.01.2016, справа №808/7758/13-а, / Єдиний державний реєстр судових рішень. – Режим доступу:<http://reyestr.court.gov.ua>).

З огляду на зазначене вище та зважаючи на те що адвокати відсутні в переліку осіб, які не можуть бути платниками єдиного податку можна дійти висновку, що адвокати здійснюючи адвокатську діяльність можуть бути підприємцями на спрощеній системі оподаткування.

Пропонуємо внести зміни до ПК України щодо розширення кола осіб, які можуть сплачувати єдиний податок, визначивши самозайняту особу як платника податку, який є фізичною особою – підприємцем або провадить незалежну професійну діяльність.

Довгаленко А.К.

*студентка 5-го курсу Інститута уголовной юстиции
Національного университета «Одесская юридическая академия»*

ПРАКТИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ АДВОКАТСКОЙ ТАЙНЫ И ПРОБЛЕМЫ ЕЕ СОБЛЮДЕНИЯ В АДВОКАТСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ УКРАИНЫ

Адвокатская деятельность является независимой профессиональной деятельностью адвоката по осуществлению защиты, представительства и предоставления других видов правовой помощи клиенту. (Закон Украины «Об адвокатуре и адвокатской деятельности» п. 2 ч. 1 ст. 1) В соответствии со статьей 4 Закона Украины «Об адвокатуре и адвокатской деятельности», которая закрепляет принципы осуществления адвокатской деятельности, адвокатская деятельность осуществляется на принципах верховенства права, законности, независимости, конфиденциальности и избегания конфликта интересов. Для адвокатской деятельности, публично-правовой по своему содержанию и односторонней по своей направленности, чрезвычайно важное значение имеет принцип адвокатской тайны, установленный законом в интересах правосудия, защиты доверительного характера отношений между адвокатом и его клиентом и укрепления авторитета и общественного престижа адвокатуры. (Погорецький М.А Яновська О. Г. «Адвокатура України : підручник». – 2014. – С. 368)

Проблема сохранения адвокатской тайны своими корнями уходит еще во времена Древнего Рима, где уже было установлено обязательство её соблюдения. Данный вопрос находит свое закрепление в большом количестве нормативных актов, где ему отводится место гарантии адвокатской деятельности, однако на практике продолжают фиксировать случаи нарушения указанного права.

В современной Украине адвокатской тайной является любая информация, которая стала известна адвокату, помощнику адвоката, стажеру адвоката, лицу, состоящему в трудовых отношениях с адвокатом, о клиенте, а также вопросы, по которым клиент обращался к адвокату, адвокатского бюро, адвокатского объединения, содержание советов, консультаций, разъяснений адвоката, составленные им документы, информация, хранящаяся на электронных носителях, и другие документы и сведения, полученные адвокатом при осуществлении адвокатской деятельности. (Закон Украины «Об адвокатуре и адвокатской деятельности» ч. 1, ст. 22)

В содержание адвокатской тайны включаются:

- 1) сам факт обращения гражданина к адвокату за юридической помощью и мотивы, побудившие к такому обращению;
- 2) сведения о преступлении, его участниках, последствиях, данные о личной жизни, сообщаемые обвиняемым или потерпевшим, гражданским истцом, гражданским ответчиком,